

kasserne er efter Loven 10 pCt. og har vistnok sidste Aar været 1 Mill. Kr., det vil sige, at Arbejderne selv gennem deres Arbejdsløshedskasser betaler aarlig mindst 10 Mill. Kr., det er dog en betydelig Sum. Det er oplyst for nylig fra Arbejdsmændenes Arbejdsløshedskasse, at Arbejdsmændene, altsaa de gennemgaaende ringest stillede i vor Arbejderklasse, siden 1920 har bidraget i ordinære og ekstraordinære Kontingenter til deres Arbejdsløshedskasse en Sum af ikke mindre end 22 Mill. Kr. De hævder altsaa med ikke ringe Ret, at de i Forvejen har bragt store Ofre.

Loven af 1924 var imidlertid et Kompromis mellem forskellige Anskuelser. Man var mere eller mindre utilfreds med den fra alle Sider, men man enedes om dette Alternativ, enten nedsat Arbejdstid eller nedsat Løn. Ved disse to Principper er der imidlertid den uheldige Omstændighed, at hvad der tiltaler den ene Part, ikke tiltaler den anden, og omvendt. Man maa ikke lægge hele Vægten paa, at Arbejderne ikke er meget henrykte over, at de skal miste 15 pCt. af deres Arbejdsløn. Arbejdsgiverne er heller ikke henrykte over den nedsatte Arbejdstid. Det kan gaa ved Skærveslagning i Landkommunerne eller ved Smaaarbejder i Byerne. Men saa snart Talen er om større, mere komplicerede Arbejder paa længere Tid med bestemt Frist for Afslutningen, vil disse Bestemmelser let berede Vanskeligheder. Ifølge Loven og navnlig ogsaa ifølge den forrige Indenrigsministers nærmere Forklaring af Loven gennem Bekendtgørelsen af 31. Marts 1924 er det jo saaledes, at til Nødhjælpsarbejder maa kun antages Arbejdere fra Fag, der er kriseramte, fra Fag, hvori der er erklæret ekstraordinær Arbejdsløshed. Dernæst skal de Arbejdere, som man antager indenfor disse Fag, selv have oppebaaret ekstraordinær Arbejdsløshedsunderstøttelse, og yderligere skal man fortrinsvis antage Familieforsørgere eller dem, der har været længst arbejdsløse. Det hele skal endvidere efter Loven være indrettet saaledes, at de Arbejdere, som antages til Nødhjælpsarbejder, skal være saa interesserede som muligt i hurtigst muligt at forlade dette Arbejde for at søge over i noget andet og bedre. Endelig har Arbejdsgiverne, Entreprenørerne en Række Forpligtelser overfor Arbejdsanvisningskontorerne o. s. v., som i og for sig er rimelige nok, men som volder visse Ulemper. Derfor er Nødhjælpsarbejderne i Virkeligheden ikke særlig populære hverken i Arbejder- eller i Arbejdsgiverkredse.

Men det være nu, som det være vil; en Kendsgerning er det, at disse Nødhjælpsarbejder her i Landet, hvor vi har vore særlige Forhold, kun er gennemført — og det gælder ogsaa den forrige Regerings Tid — i meget ringe Udstrækning. Vi har intet imod — og dette Lovforslags Gennemførelse vil ikke i mindste Maade lægge Hindringer i Vejen i saa Henseende —, at der fortsættes med Nødhjælpsarbejder i den Udstrækning, som de respektive Parter, Kommunalbestyrelser, Arbejdsgivere og Arbejdere, nu kan enes om. Nødhjælpsarbejder kan fremdeles sættes i Værk, og der ydes ikke større Hjælp gennem dette Lovforslag end i Henhold til den bestaaende Arbejdsløshedslov. Men Arbejdsudvalget og Socialministeriet har maattet stille sig paa Kendsgerningens Grund, som er den, at der ikke er blevet saa særdeles meget ud af disse Nødhjælpsarbejder. Man kunde ikke stole paa Nødhjælpsarbejdernes Fortsættelse og Udvidelse i den nuværende Situation, og Arbejdsudvalget kom derfor enstemmigt til den Opfattelse, at der maatte gøres mere, der maatte gøres noget ved Siden af, der maatte gives lettere Adgang til at fremme offentlige Arbejder. Det er det, der foreslaas gennem nærværende Lovforslag, som kun omfatter, hvad der er anvist af Arbejdsudvalget.

Man har saa sagt, at Lovforslaget betyder ikke tilstrækkeligt, ja, man har endog sagt, at det betyder intet eller næsten intet. Jeg har ment ved at følge Arbejdsudvalgets Indstilling at holde mig indenfor Rammer, som aabnede Haab om en velvillig og hurtig Behandling i den høje Rigsdag. En Politiker, som ellers ikke stiller sig ukritisk — lad mig bruge det Udtryk — overfor den nuværende Regering, heller ikke overfor mig, har anerkendt, at nu kom der fra denne Regering og fra denne Minister et Lovforslag, som var uagitatorisk, som ikke var en Demonstration, og det burde paaskønnes. Et stort konservativt Organ skrev straks efter Offentliggørelsen af Arbejdsudvalgets Betænkning, at her havde Ministeren holdt sig indenfor finansielt overkommelige Rammer. Det er Grunden til Beskedenheden.

Men jeg maa paa den anden Side hævde, at Lovforslagets Gennemførelse vil betyde en Del. Hvis Loven anvendtes i fuld Udstrækning, saaledes at der ydedes de 3 Mill. Kr. i direkte Tilskud, og deres Anvendelse lettes jo ved, at der stilles Laanemidler paa 8 Mill. Kr. til Raadighed, vilde, med et Tilskud af 2 Kr. pr. Arbejdsdag — det kan ikke bestrides, det er et